

„'Najprije tekst, a potom glazba' [...] međutim, prema prilikama bi se to pravilo moglo i obrnuti“.

Odnos Franje Ksavera Kuhača i Petra Preradovića na temelju korespondencije

Lucija Konfic

Odsjek za povijest hrvatske glazbe
HAZU

Dani hvarskog kazališta, 12-14. svibnja 2022.

Franjo Ksaver Kuhač (1834-1911),
muzikolog, etnomuzikolog, glazbeni
pisac i skladatelj

Petar Preradović (1818-1872),
pjesnik

Kuhačeva pisma Preradoviću

HDA-805 Fond F. Kuhač, 52/1-3

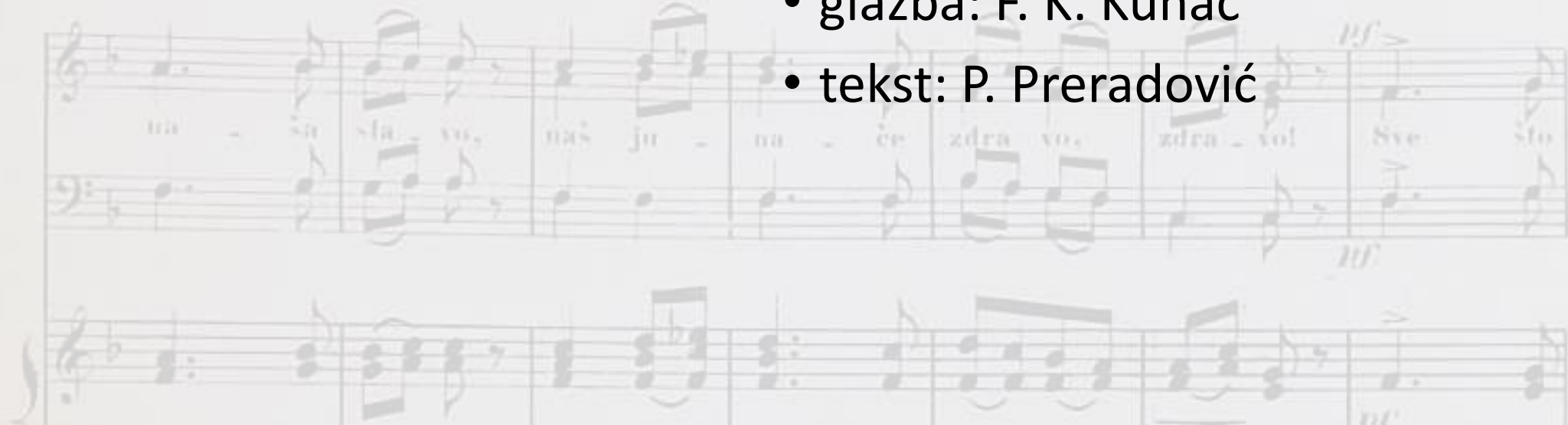
- 46 (I, -) Osijek 20. 8. 1863. Pismo Kuhača Preradoviću u Temesvár
- 21 (II, 20) Osijek, 19. 9. 1864. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč
- 49 (III, 53) Osijek, 27. 4. 1871. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč
- 50 (III, 54) Osijek, 5. 5. 1871. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč
- 51 (III, 55) Osijek, 11. 5. 1871. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč
- 52 (III, 56) Osijek, 18. 5. 1871. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč
- 53 (III, 57) Osijek, između 18.5. i 1. 6. 1871. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč
- 121 (III, 126) Zagreb, 19. 3. 1872. Pismo Kuhača Preradoviću u Beč

Preradovićeve pisma Kuhaču (NSK, R 3663/I)

- Aussee, 11. 9. 1863. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 25. 10. 1863. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 2. 5. 1871. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 7. 5. 1871. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 13. 5. 1871. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 16. 5. 1871. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 4. 6. 1871. Pismo Preradovića Kuhaču u Osijek
- Beč, 24. 3. 1872. Pismo Preradovića Kuhaču u Zagreb

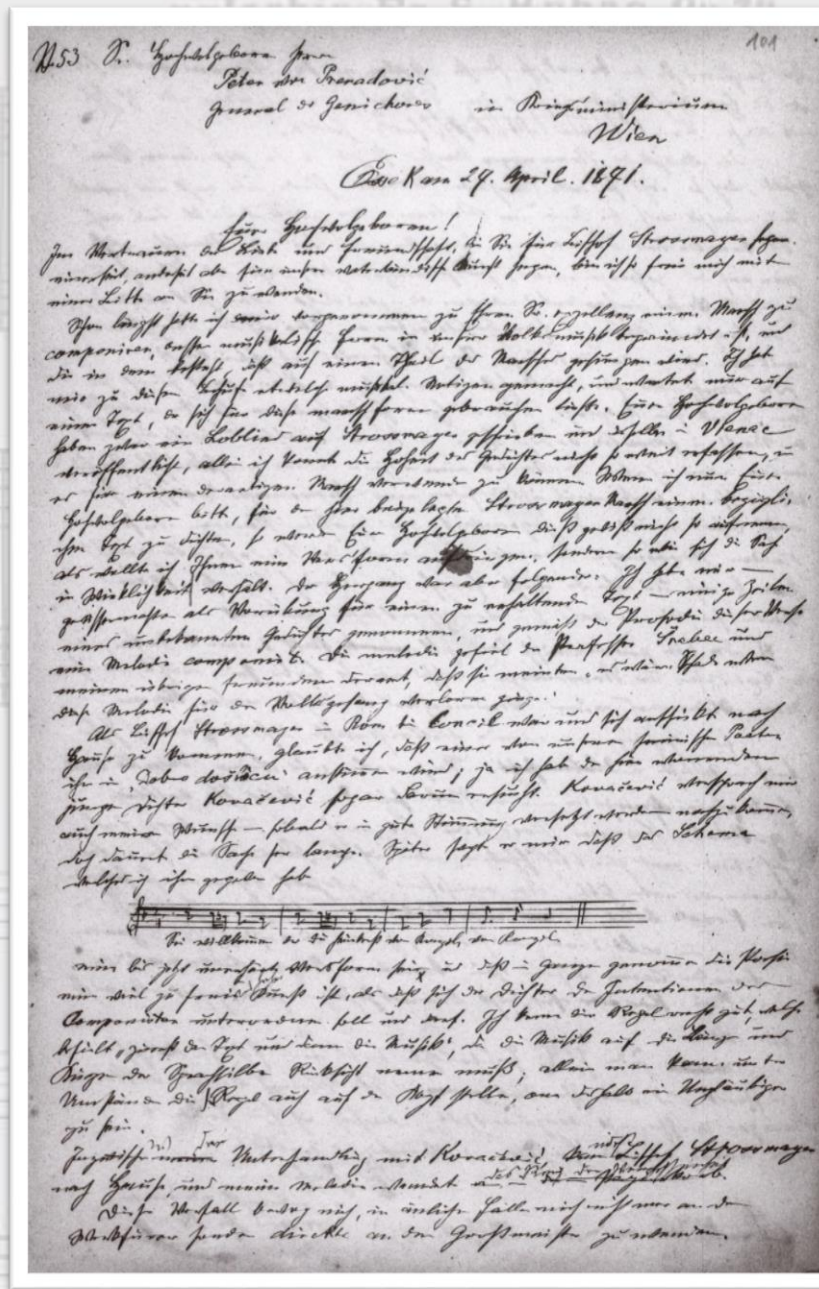
Tematske cjeline

- pisma 1863-64 (x2)
- objavlivanje zbirke *Vilini glasovi*
- posveta Preradoviću
- pisma 1871-1872 (x6)
- nastanak i objavlivanje skladbe *Koračnica u slavu preuzvišenomu gospodinu biskupu Josipu Juraju Strossmayeru, op. 29*
- glazba: F. K. Kuhač
- tekst: P. Preradović

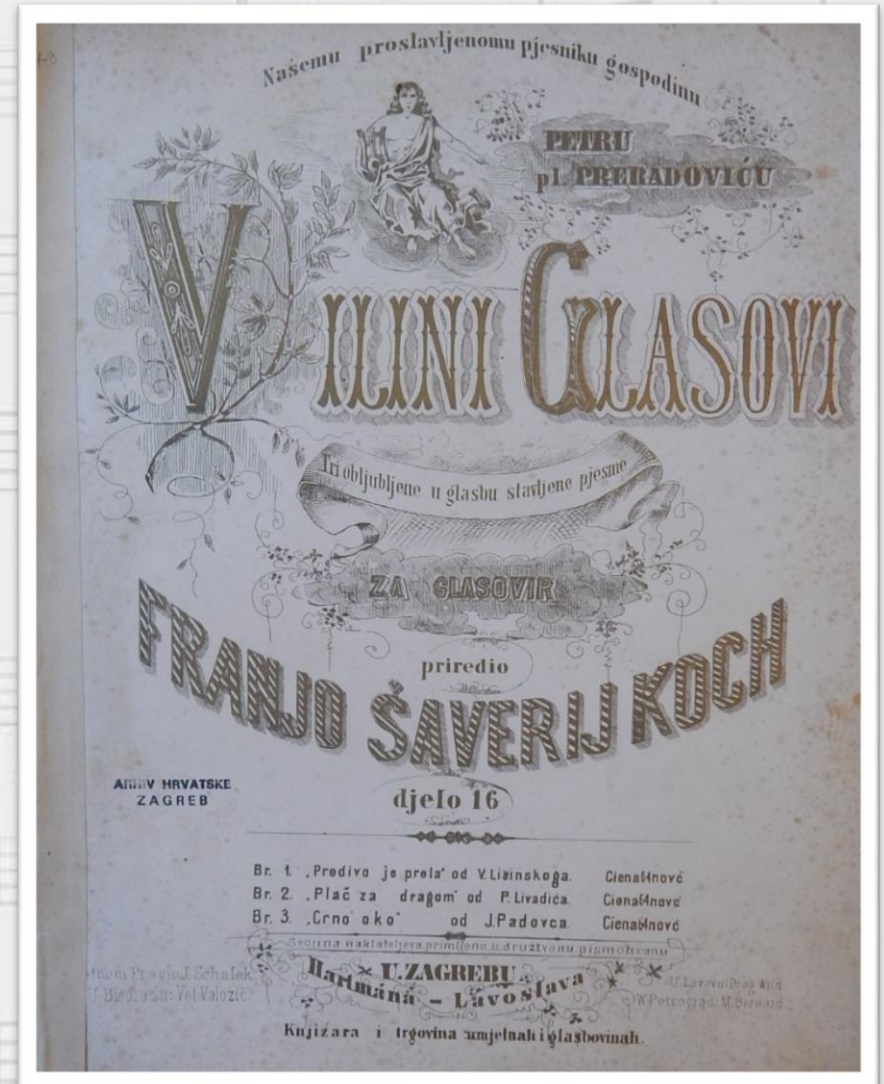
Aspekti odnosa

- odnos umjetnika i mecene (1):
Kuhač – Preradović;
- odnos glazbenika i tekstopisca
(1): Kuhačeve skladbe na
Preradovićeve stihove;
- odnos umjetnika i mecene (2):
Kuhač / Preradović –
Strossmayer;
- odnos glazbenika i tekstopisca
(2): suradnja na skladbi
Koračnica [...] Strossmayeru

Odnos umjetnika i mecene (1): Kuhač – Preradović

- *Vilini glasovi*, op. 16, Zagreb: Knjižara Lavoslava Hartmana, 1864 – obrada za klavir skladbi:
  - *Predivo je prela* Vatroslava Lisinskoga
  - *Pláč za dragom* Ferde Livadića
  - *Crno oko* Ivana Padovca

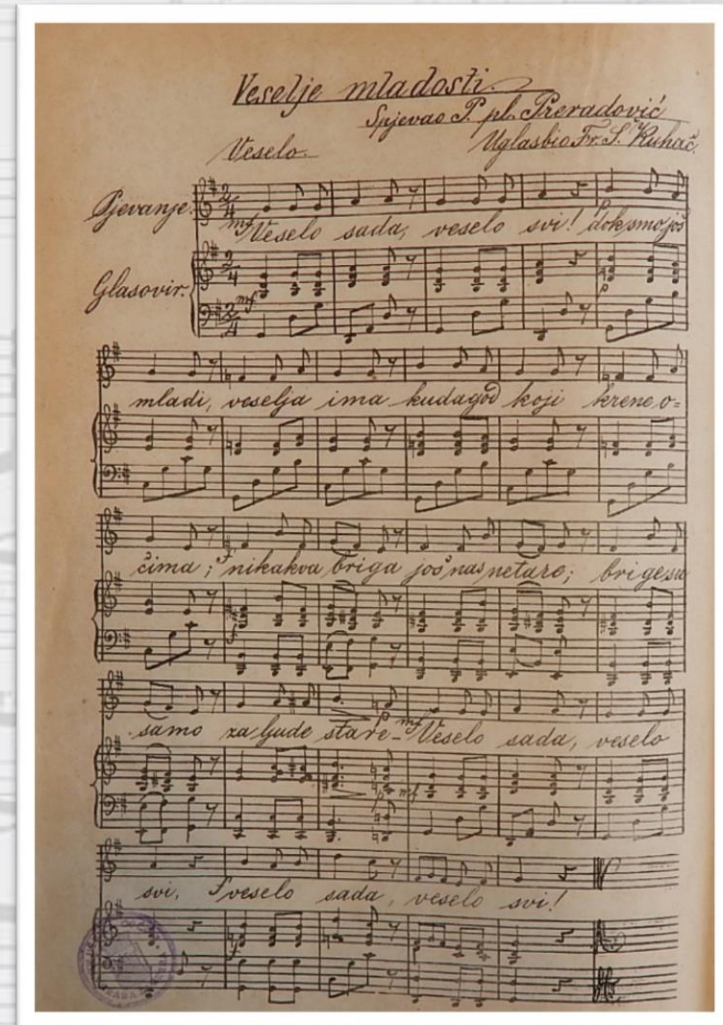
Pismo Preradovića Ignjatu Brliću, 29. 8. 1863, br. 125

„Iz ovdje privitoga pisma vidjet ćete, da neki gosp. Koch traži od mene dozvolu za posvetu svojih glasbenih sastavakah. Ja toga gos. niti lično, nit po imenu nepoznam i za to neznam kako da mu odgovorim. Molim Vas razpitajte potanko o njemu što je i kako je, i da li mi nebi na uštreb bilo kad bi mu želji zadovoljio. Prem da sam i sám siromak, ipak bi mu kakvu takvu pomoć pružio, ako je dostojan nje.“

Odnos glazbenika i tekstopisca (1): Kuhačeve skladbe na Preradovićeve stihove

- *Koračnica u slavu preuzvišenomu gospodinu biskupu Josipu Juraju Strossmayeru*, op. 29 (1871)
- *Veselje mladosti*, op. 34 (tisk. 1874)
- *Bože živi* [1] op. 37/1 (verzija za muški zbor, 1870) i *Bože živi* [2] op. 37/2 (verzija za muški zbor uz klavir; verzija za muški zbor a cappella)
- *Putnik*, deklamacija za recitatora uz glazbenu pratnju, op. 52 (1879)
- *Tužna ljuba* za sopran i bariton uz klavir, bez opusa (1862)

P U T N I K

DEKLAMACIJA UZ PRATNJU GLASOVIRA.

SPJEVAO
PETAR pl. PRERADOVIĆ.

GLASBOTVORIO
FRANJO Š. KUHAČ.

Izvedena prvi put u Beču dne 11. srpnja 1879 od hrvatskoga akademickoga društva Velebita prigodom svetčanoga prijenosa ostanaka slavnoga hrv. pjesnika Petra pl. Preradovića u Zagreb.

(Djelo 52.)

Glavovir.

pp Božo mili, kud sam zašo! Noć me stigla u tuđini *p* neznam puta, *poco a* neznam staze

poco crescendo svud gó kamen noge gaze, sve se *p* strašna pustoš čini. *pp* Još noćišta niesam našo! sjever brije

cresc. s snježnog brda, a tuđincu siromaku još je

veći mrak u mraku, još je tvrdja zemlja tvrda! *p* Na okolo

cresc. *L* *L i D* *L* *N*

R 7569

TUŽNA LUBA.

Spjevao: Petar pl. Preradović. • DVOPEVO • Skladao: Franjo Š. Kuháč.

Largo $\text{♩} = 50$

GLASOVIR.

BARRITON.

Za - što pla - češ,

dje - voj - či - ce, ta - ko gor - ko Ró - ni - ka - da?

14 linij

Prepisao iz autografa muzikologa Fr. Š. Kuháča
Burovogov

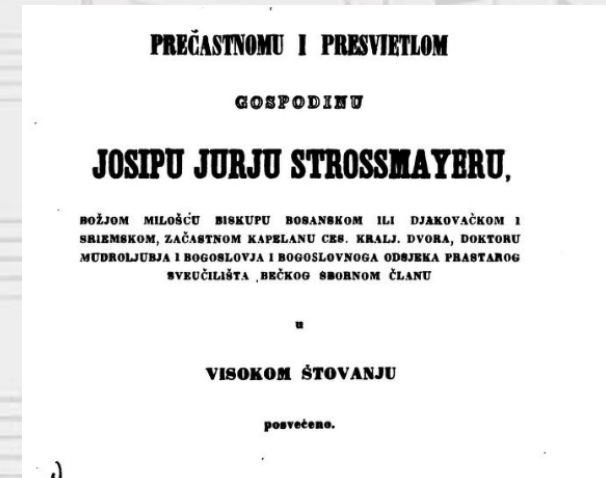
Odnos umjetnika i mecene (2): Kuhač / Preradović – Strossmayer

- F. K. Kuhač: *Mi smo braćo ilirskog*, za glasovir, op. 20

Odnos umjetnika i mecene (2): Kuhač / Preradović – Strossmayer

- P. Preradović: zbirka *Nove pjesme* (1851)
- *Pjesma biskupu Strossmayeru* (Zvezdo presjajna na vidiku našem!) 1868. (objavljena u *Obzoru* 1889)
- *Biskupu Strossmayeru* (Drhtnu Rim vječni) 1870.
- *Pjesma koračnica* (U slavu biskupu Josipu Jurju Strossmayeru) 1871.

POSVETA.

Tebi, sviatli gospodaru,
Koj' priljubit božjem daru
Svete vjere znadeš plodno
Sveto čuvstvo domorodno,

I koji si svuda time
Već stekao slavno ime,
Te će ti i preko dana'
Sizat slava razasjana,

Tebi slabe plode sila'
Posvećuje moja Vila,
Da pod štitom tvog imena
Sačuva ih od vremena!

Odnos glazbenika i tekstopisca (2): suradnja Kuhača i Preradovića na skladbi *Koračnica Strossmayeru*

- *Koračnica u slavu preuzvišenomu gospodinu biskupu Josipu Juraju Strossmayeru, op. 29*
- 1871
- F-dur
- Zagreb: Vlastita naklada, tisak L. Hartmana
- obavljena i u zbirci: *Bisernica, sbirka popievaka za 4 muška grla* (1874)

Odnos glazbenika i tekstopisca (2): suradnja Kuhača i Preradovića na skladbi *Koračnica Strossmayeru*

- Ogledni stihovi (I)

Naša diko, naša slavo,
Naš junače, zdravo, zdravo!
Na susret ti ljubav hrli,
A sve, što je dobro, pravo,
Sve se oko tebe grli
I junači na boj smjeli.
Oj junače, zdravo, zdravo,
Bog te živi i veseli!

- Ogledni stihovi (II)

Naša diko, naša slavo,
Naš junače, zdravo, zdravo!
Pozdravlja te cio rod.
Ljubav ti na susret hrli,
A sve, što je dobro, pravo,
Oko tebe sve se grli.
Naš junače, zdravo, zdravo,
Živio te mili Bog!

Koračnica Strossmayeru – finalna verzija

Naša diko, naša slavo,
Naš junače, zdravo, zdravo!
Sve što sborom – ili tvorom
Našeg roda sreći služi,
Sve se oko tebe družī,
Milog oko vodje svog.
Oj narodni kolovodjo,
Vodio te mili Bog!

Od narodnih ugodnika
Iza bana mučenika
Ti si prvi – naše krvi,
Koga ide čast i slava,
Da nam teče jošte zdrava
Struja duha narodnog.
Oj narodni ugodniče,
Ugodio tebi Bog!

Tvoja duša dobrostiva
I ruka ti darežljiva
Švaku žicu – svaku klicu,
Što u dušah narodnijeh
Oglasi se il proklije,
Udostoji kriepa svog.
Oj narodni dobrotvorče,
Vratio ti dobro Bog!

Vatru, kojom za dom goriš,
Sve, što trpiš za nj i tvoriš,
Narod sve ti – dobro peti
I ime ti slavno zato
U bezsmrtno kuje zlato
Spomena si vječitog.
Oj narodni bezsmrtniče,
Živit će te viekom Bog!

Al i preko granica nam
K najdaljijem svieta stranam
Ime tvoje – probilo je,
Odkada se Rimu jakom
Uzprotivi ti junakom
I proslavi s boja svog.
Svega svieta slavljeniče,
Slavio te viekom Bog!

Koračnica Strossmayeru

KORAČNICA.

Marcia moderato, M.M. ♩ = 104.

uglasbio Fr. S. Kuhač. Op. 29.

TENORI.

BASSI.

Piano.

na - sa sla - vo, naš ju - na - će zdra - vo, zdra - vol! Sve što
sbo - rum - i - li tvorom našeg ro - da sre - či slu - ži,
Sve se oko tebe dru - ži,
Milog oko vodje svog.
Oj narodni kolovodjo,
Vodio te mili Bog!

Druck von V. Schmied in Wien. F. K. 29.

ARHIV HRVATSKE
ZAGREB

Naša diko, naša slavo,
Naš junače, zdravo, zdravo!
Sve što sborom – ili tvorom
Našeg roda sreći služi,
Sve se oko tebe druži,
Milog oko vodje svog.
Oj narodni kolovodjo,
Vodio te mili Bog!

Marcia moderato, M. M. 108.

nglasbio Fr. S. Kuhač. Op. 29.

TENORI.

BASSI.

Hvala na pažnji!

lucijam@hazu.hr